

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadjunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Nyiltéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. áva
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

„KELET”

politikai és közgazd. napilap
1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadjunk el.

Az előfizetés pénzek, legcélszerűbben postai utvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala

Még egyszer a bírósági végrehajtói intézményről.

Midőn e lap hasábjain felszólaltunk a bírósági végrehajtók intézménynek tiszta körvonalozása érdekében, midőn azon visszaéléseket jeleztük, melyeket némely bíróságok elkövetnek, a törvény tág értelmezése által feltehető bő köpeny czéje alatt, tettük egyfelől azon okból, hogy az egyébiránt, főleg a kézbesítési terhes költségek miatt, nem igen jól fogadott intézményt megszabó törvény illető szakaszai nyertek meg a tiszta magyarázatot, de tettük másfelől azon okból, hogy azon felszólamláson okulva, a járás-bíróságok jövőre óvakodni fognak a törvény bő magyarázatának, némely esetekben magán érdekükbe való felhasználásától.

Am de csodálunk. Mig az első czélzatra, a jogász-világ és maga a törvényhozás is, nem az illető hiányos szakaszok megváltoztatását, hanem magának az 1871. LIV. t. cikknek teljes eltörlését hozta szóba, addig a bíróságok az általuk elkövetett visszaélésektől nem szűntek meg tartózkodni, sőt néhol nagyobb mérvben üzik azokat. S így kijátszák a törvény azon egyetlen helyes intencióját, hogy a bíró ne legyen egyszersmind végrehajtó, hogy a felek gyorsabban és kevesebb költséggel érjék el a végrehajtások útján perik bevezetését, és végre, hogy a bírók gyorsan szolgáltatassák

az igazságot magukat nélkülözhető expeditiókkal is elfoglalván.

Bár jogunk van reá, hogy mindazok, kik a közéletbe bármint állást elfoglalnak, meg is neveztesse, ha állasukból kifolyó bármely kihágást vagy visszaélést követnek el, ezuttal mellőzzük az egyébiránt akármikor megnevezhető bírók és tényeik elősorolását czölünk nem egyes egyének pellengérré állítása, hanem a közérdek előmozdítása levén, újból is jelezzük azon visszaéléseket, melyek a „fontosabb esetek” ürügye alatt elkövetettek.

Mert akárhány esetet tudunk, hogy a járásbíró jószágával visszaélve családi betegség czimek alatt az albiró maga magát kiküldi nagyra is apró, és csupán a végrehajtót megillető, a bíróra nézve egyébiránt jövedelmes „comissióba”, sőt megtörtént azon eset is, hogy a végrehajtó és bíró is egy ugyanazon közösségbe külön-külön végrehajtáson voltak, mi az illető feleknek nagyon káros; és a mikor az albirót az általa a bíróság székhelyére beidézett felek tanuk az napon, várták, de hiába várták. . . . sat.

Épen ezért felhívjuk a királyi tábla elnökeinek figyelmét a járásbírók megvizsgálása alkalmával az ellenőrzési napló szigorú megtekintésére, melyekből meggyőződést szerezhet állításaink valódiságáról, és orvoslást nyújthat a káros feleknek. . . .

De mig ez megtörténhetnék, az efféle abszurd esetek szaporodhatnak; radicalis orvoslást pedig csak úgy nyerhetünk, ha magára a végrehajtás foganasítására, csak helyesnek tartható végrehajtói intézményről szóló törvény azon szakasza, mely általánosságban említi a „fontos eseteket” teljes tiszta magyarázatban illetőleg: modositásban részesítetik, a törvényhozás vagy legalább az igazságügyministerium által. . . . És pedig igen kívánatos volna, ha mielőbb megtörténne!

— Az 1871-diki zárszámadás. A magyar delegáció pénzügyi albizottsága megvizsgálván az 1871-diki zárszámadásokat, e szerint a rendes kiadások 91,144,898 frt 62½ kr, a rendkívüli kiadások pedig 28,002,715 frt 30½ kr. Az összes kiadások e szerint 119,147,613 frt 93 kr. A határvám jövedelmeinek tiszta fölsége 45,257,128 frt 70 krt tettek — melynél fogva a tiszta szükséglet 103,890,485 frt. 23 krt. teszen, helyben hagyatták. Ezen a monarchia két fele által fizetendő hányadok által fedezendő 103,890,485 frt 23 kr. összegből esik a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokra 70% vagyis 72,723,339 frt 66 kr. a magyarkorona országaira pedig 30% vagyis 31,167,145 frt.

tott, ép oly ösmeretes, mint hidegvérűsége, melyet Stralsundnál tanusított, midőn levélírás közben, a szoba közepén egy bomba hirtelen lecsapott. Egy bomba! egy bomba! Kiáltá az eszméletét veszített titkár; Károly a legnagyobb hidegvérűséggel, titkárához fordult, e szavakat mondva: „Ugyan mi köze a bombának a levélírással” és erre a levelet, mintha mi sem történt volna, tovább diktálta.

Legjobban ismerte Károly önféjűségét azon tiszt, ki a nagyvezérnek, (kinek már terhére kezdett válni) midőn az neki egy alkalommal panaszkodott, azt mondá: „Hadd, hogy vesztegeljen a városban, csak fényt ne küldj neki, majd meglátod, hogy önként el fog távozni”. És eszüknyan harmadnap utra is keit, Dalmiátikából Stralsundig 16 nap alatt 300 mértődnél többet tett meg; megérkezve, jelöl annak, hogy nincs elfáradva, az egyik lábát nagy czizmájával együtt, melyet késsel kelle levágni — füle tövéig emelte még pedig állva.

Stockholmot, csak mint győztes, kívánta még egyszer látni, mit a sors azonban töle megtagadott, mert Friedrichshall mellett egy golyótól találva, mi még ma sincs bebizonyítva, hogy a várból, vagy valamely orgyilkos pisztolyából jött-e) befejezte viszontagságos életét.

Állva halt meg, mint egy valódi hős, kezét kardján tartva. Zsebében nem találtak egyebet, mint Gusztáv Adolf képét és egy egyszerű imakönyvecskét. XII. Károlyt legjobban jellemzik Montesquien szavai: „Nem volt N. Sándor, de jobb katona volt nála.”

Kant, az újabb bölcsészet képviselője és főtenyezője, sem theáját, sem pedig pipáját nem

57 kr. A közös pénzügyminister oda utasittatik, (így hangzik az erre vonatkozó határozat IV. cikke) hogy ezen zárszámadás alapján eszközölje a monarchia két félének pénzügyminisztereivel 1871 évre a végleges elszámolást.

— A képviselőház rendes ülései a kormány szándékai szerint jövő hétfőn, e hó 28 án kezdődnek meg, a mennyiben ezt a delegáció tárgyalásai megengedik. Bármikor kezdődjenek azonban a rendes ülések, a kormány — mint a „P. N.” hallja — ha valami véletlen közbe nem jön, négy tárgyat óhajt elintéztetni és pedig első sorban az escompte bank ügyét, második sorban a telepítvényi törvényjavaslat függőben levő részét, harmadik sorban az 1874-ik évi költségvetést és végre a földadókataszter kiigazításáról s illetőleg behozataláról szóló törvényjavaslatot. Mint halljuk, a kormány május végén egész határozottsággal az ülések berekesztését fogja sürgetni s miután szerencse lesz, ha a most említett tárgyak elintéztetnek bizton állítható, hogy a nagyvasúti, mind a büntetőtörvénykezési törvényjavaslat, mind a házszabályok revisiója a jövő őszi ülés szakra fog halasztatni.

— A magyar delegáció april 22-iki ülésén Mérey Sándor közös pénzügyministeri osztálytanácsos felelt Wahrman Mór interpellációjára, melyben kérdést intézett a közös pénzügyministerhez azon 1 millió 063,236 frt iránt, melyet a déli vasúttársulat az osztrák pénzügyministerhez s nem, mint kellett volna a közös pénzügyministerhez fizetett be. A válasz csak a tényt constátálta hogy a kérdés tartama való, mire Wahrmanefentartotta magának a kérdés megoldásának sürgetését az országgyűlésen. Ezután Kemény Gábor b. előadta a tengerészeti budgetet terjesztette elő, melynek tárgyalása jelentékenyebb momentum nélkül folyt le.

A közös hadsereg.

a delegáció öt évi működése alatt

(Bujanovics Sándor hadügyi előadó beszédéből, melyet a magyar delegáció április 18-iki Bécsben tartott ülésében mondott.)

(Folytatás)

A területi divisiók rendszerének szükséges következménye a hadiszereknek, a felszerelési és fegyverzeti tárgyaknak, valamint a tartalék intézeteknek ezen területi divisiók elhelyezésének megfelelő decentralisációjára, mi, ha mai nap még teljes mértékben és egész kiterjedésében nincs keresztülvive, az azon jelentékeny költség-többletből ered, melyet az ezen tárgyak őrzésére szükséges raktárak építése szükségképen okoz, s mely költségeket az országos bizott-

ságok több évre felosztandóknak s a monarchia pénzügyi helyzetének figyelembevételével mérséklendőknak tartottak; de meg van téve ez irányban is a kezdeményezés oly módon, hogy mozgósítás esetén, legalább az első szükséglet, az elhelyezés területén létező raktárakból már is fedezhető.

Ezen változásokon és kiegészítéseken kívül még sok a teendő közös hadsereg szervezése és adminisztrációjának tökéletesítése terén, részint a törvényhozás útján, részint az adminisztratív működési körben. A nyugdíjazási rendszer, s a katonai igazságügy reformja, mely tárgyra vonatkozólag a törvényjavaslatok a monarchia két félének miniszeriumai és a közös hadügyminister közt már megállapítottak, rövid idő alatt törvény által szabályozva lesznek.

A beszállásolási ügynek a kaszárnyázási rendszerre fektetett, egy a katonai kiképzésre, mint közgazdászatiilag a hon polgáira nézve nagy fontosságú szabályozása szintén folyamatban van, s ez ügyre vonatkozólag a monarchia két félének miniszeriumai és a közös hadügyminiszter közt az elvekre vonatkozólag tökéletes egyezés jött létre s úgy, hogy az ügy teljes és végleges rendezését csakis a gyakorlati kivitelezési akadályai, a kérdésnek pénzügyi nehézségei gátolják.

Háttra van még, hogy néhány szóval megvilágosítsam azon változásokat, melyek a magyar sorhadi csapatok, mint a közös hadsereg egyik részének elhelyezésében és fegyvernem szerinti beosztásában a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottságok kezdeményezése folytán eszközöltettek.

Az irányezsme, mely az országos bizottságokat működésükben vezette, az volt, hogy a közös hadseregnek 42 százalékát képező magyar sorhadi csapatok adminisztrációjában a közös hadsereg fegyvernem szerinti beosztásának keretén belül létrehozassanak azon választások, melyek által az egészen ezen igen jelentékeny része a monarchia iránti kötelezettségének teljesítésére nagyobb mértékben képesítették. Feltűnő volt azon aránytalanság, mely a magyar korona területéről besorozott ujonczoknak az egyes fegyvernemekhez való beosztásában a multban követtetett.

A magyar korona területéről besorozott ujonczok beosztattak 41 magyar sorgyalogezre, 16 lovas ezredhez a horvát dzsidás ezredet hozzászámítva és egy rész, mint szekeres, a tüzérség vagy szekereszeti csapatokhoz, és a hadmérnöki vagy utász zászlóaljokhoz. Ezen aránytalanságon az által lón segítve, hogy három tüzérezred alakítottatott át magyar ezreddé fokozatosan, és oly módon, hogy ezen ezrekhez most már csupán a magyar korona területéről besorozott ujonczok osztatnak be, ugyszintén a felállított 13-ik új tüzérezred kizárólag a magyar korona területéről besorozott ujonczokból egészítettik ki.

II. József, kit anyja sem nevezett soha más-ként, mint makacs férfunak, már gyermekkorában feltette magában, egyes étkékből nem enni; valahányszor ezek az asztalra kerültek, mindig azt felelte: „I mog nit (ich mag nicht) — nem kell, bécsi szó-járás.)

Mindezt addig üzte, mig egy régi tiszt, ki egyszersmind hasbeszélő is volt, a szobába rejtőzött és József legelső „I mog nit-”jára kegyetlenül bögni kezdte: „Willst du fressen?”

József sem mondta mint gyermek többé: I mog nit, de arra többször, emlékeztetett mint uralkodó, mitérezni hazánknak is volt elégszer alkalma.

A makacsság mindenkor és mindenütt árt, de sehol oly nagy mértékben, mint nagyoknál, különösen uralkodóknál.

Coriolán boszankodott, hogy nem lehetett consul; Roma előkelő pártján állottak, s a nép is majd engedékenyebb lett volna, de ő nem akart tágitani, és csak haragja sugallatára hallgatott; át ment a Volskokhoz, kiket szülővárosa ellen lázított, mely békéért volt kéntelen esedezni — Coriolán nem akart halani, mig neje és anyja meg nem engesztelték, ő mi lón vége — az, hogy a Volskok hálából meggyilkolták.

A makacsság jelszava: „Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo” vagy is, később a makacs elveszni, mintsem meghalolni, mit újabb időben Napoleon is gyakran megkísértett, mig végre Ilona-szigete az ellenkezőről meg nem győzte, hol azonban már késő volt a derék Ney tábornok szavait követni.

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

A makacsságról.

(Folytatás.)

(V.—y) Egy daróc-posztóból, készült, rézgombokkal ellátott kék kabát, egy pár nagy lovageczima vassarkanytuval, nagy karú, egy kis piszkos kalap, bőrnadrág és nagy keztyűk voltak XII. Károly összes garderobja. Nőkkel nem társalgott egész életében, mitől korát tekintve, még maga nagy Frigyes is alig lett volna képes magát visszatartani, szón l, ő volt meg-edzett alattvalói közül a legnagyobb spártai.

Mellénye és régi bőrnadrága oly zsiros volt, hogy ki lehetett volna főzni; fehérségét mind addig nem változtatta, mig testéről le nem szakadt. Rövidre nyírt fekete haja soha sem látott más fűsüt, mint őt ujját.

Franzia-nyelven életében csak négyszer beszélt, daczára, hogy ezt jól beszélte — a követeknek mégis latinul válaszolt, vagy tolmácsaira bízta a választ.

Vajjon elvesztette volna-e Károly a pultávi ütközetet, ha kényszerítve nem lett volna — sebei miatt, azt egy gyalog hintóból vezetni? Katonái meg voltak szokva vitéz királyukat a legnagyobb golyózáporban is élőkön látni. Bender vakmerő védelmezése, melyet 300 svédjével, az összes török sereg ellen megtar-

